

Elkarbizitzarako. Bakerako. Etxerako BIDEAN.

Bilboko, Baionako eta Euskal Herriko ehunka herritako kaleak bete egin dira, milaka pertsona, euskal presoek eskubideak errespetatzea aldarrikatzen duten emakumeak eta gizonak elkartu dira.

Horrek hunkitu egiten gaitu. Herri solidarioa gara, eta erakutsi egiten dugu. Horregatik, berriro ere, SARE sare herritarrak eskerrak eman nahi dizkizue hemen egoteagatik.

Ez dugu begiratzen norik egiten duen bidea gure ondoan. Berdin zaigu zein ideologia duen edo zein alderditakoa den. Garrantzitsua da elkarrekin defendatzea giza eskubideak, modu bakarra baita bizikidetzan eta justizian oinarritutako gizartea lortzeko aurrera egiteko, gatazkan, ahanzturan edo gorrotoan ainguratuta geratu gabe. Indarkerien zikloa itxi nahi dugu benetako baketzearen, bizikidetzaren eta konponbidearen bidez, berriro ez gertatzea bermatuko duen giza eskubideen eta bakearen kultura ardatz hartuta.

Ezin dugu onartu eta zaila egiten zaigu sinestea, ageriko indarkeriarik gabeko hamarkada luze baten ondoren, oraindik ere oinarrizko aldarrikapen bat defendatu behar izatea: kondena ordaingarriak betetzen ari diren presoak eskubideen subjektu direla, hala ezarrita baitago nazioarteko itunetan, Espainiako Konstituzioan, legeetan eta xedapenetan, eta ezin dira izan sistema politiko-judizialak gauzatutako mendekuaren bahi.

33 urte bete dira sakabanaketa eta urruntze politika ezarri zenetik, eta hamarkada luzez ezarri zaie euskal presoek salbuespen-erregimena. Eta, gaur egun, zerbait aurreratu dela esan badezakegu ere, Andaluzia, Levante edo Galiziako espetxeetan euskal presorik ez dagoela esan badezakegu ere, erregimen horrek indarrean dirau.

Gaur egun, oraindik ere, astebururo, senide asko eta asko, adingabeak eta adindunak barne, jarri behar dira ibilgailuaren bolantearen aurrean Aragoiko, Gaztelako, Asturiaseko eta Madrileko errepideetan edo Frantziako errepideetan, istripuak izateko arriskua hor dutela.

Amaiera eman behar diogu egoera horri. Euskal preso guztiak Euskal Herriko espetxeetan egon behar dute, batetik, eskubide bat delako, eta, bestetik, espetxeetako eskumena transferitu ondoren, jarraipen positiboa eta humanarioa egiteko aukera dagoelako, euskal gizarteak bereganatutako legezotasuna errespetatzen duten jokabideak espetxeak kudeatzeko protokoloetan jasota.

Gogoratu: orain dela 100 egun transferitu zitzaion EAEko Administrazioari espetxeetako eskumena. Eta oraindik ere zain gaude: espetxe-politika humanizatu eta legea errespetatzen duena aplikatzeko jarduketa-irizpide berriak errealitate bihurtu behar dira, eta, aldi berean, irizpide horiek espetxean dauden euskal herritar guztiei aplikatu behar zaizkie, lekualdatze orokor baten bidez. Espero dugu gauzatzea, eta, gauzatzen ez bada, behin eta berriro gogoraraziko diegu benetako bakeak ausardia, gizatasuna, legearekiko errespetua eta askatasunarekiko konpromisoa behar dituela.

Gogoratu behar da ere blokeatuta daudela gradu-progresioak, edo espetxe-baimenak ukatzen direla, euskal presoek erdiari baino gehiagori espetxeko hirugarren graduan eta baldintzapeko askatasunean egotea badagokio ere. 11 preso baino ez daude espetxeko hirugarren graduan.

Kasu batzuetan, ezkutuko bizi osorako kartzela-zigorrek betetzen ari dira.

Espetxe batzuetako tratamendu-batzarrek gradu-progresioak edo espetxe-baimenak onartu arren, Auzitegi Nazionalak, fiskaltzaren bitartez, errekurtsioa jarri du, eta, kasu batzuetan, hirugarren graduan zeuden presoak espetxeratu egin dituzte eta bigarren gradua ezarri diete. Jokabide hori salbuespen-erregimen bati dagokiona da, eta oso urrun dago justizia proportzionatutik eta espetxe-sistema integrazaitetik.

Gogora ekarri nahi dugu 2018ko ekainean Espainiako Gobernuak publikoki iragarri zuela salbuespeneko espetxe-politika honi amaiera emateko erabakia. Bada, hiru urte baino gehiago pasatu dira eta egoera konpondu gabe dago oraindik.

Munduko edozein herrialde demokratikotan ETAREN ekintzen alde bakarreko amaieraren urteurrena elkarrizketaz, berradiskidetzeaz, bizikidetzaz, justizia arrunt errestitatiboaz edo itxaropenaz hitz egiteko baliatuko zen. Espainiako estatuak, berriz, 45 urte behar izan ditu diktadore bat haren mausoleotik ateratzeko, eta ez ditu ikertu eta purgatu frankismoaren garaiko eta frankismo osteko milaka krimenak. Gainera, tematuta jarraitzen du gizateriaren aurkako milaka krimenen zigorgabetasuna babesten eta alde bakarrera begira, eta mamu bat sustatzen, ETAK bizirik dagoenarena, helburu bakarrarekin: eskubideak eta askatasunak kentzea.

Horrez gainera, ekitaldi honetan ez ditugu ahazten gure herrian izandako indarkeria guztien biktima guztiak. Errespetua, laguntza, aitortzea eta elkartasuna zor diegu haien sufrimenduan. Hori da bizikidetzan aurrera egiteko bidea; gu guztion enpatia behar da, baita erantzukizunez jokatzeko ere. Gaur, goizean, hausnarketa hau indarkerien biktima batzuekin partekatzeak aukera izango dugu, mahai-inguruan parte hartu dutenekin zein entzuleen artean egon direnekin. Berriz ere eskerrak eman nahi dizkiegu haien konpromisoagatik eta emandako ereduagatik. Hori da egin beharreko bidea.

Ez dugu pribilegiarik eskatzen. Justizia eskatzen dugu, JUSTIZIA baino ez. Eta bidea elkarren ondoan egiten badugu baino ez dugu lortuko helburu hori. Euskal Herriko arlo politikoak, sindikalak eta sozialak koordinatuta egiten badugu aurrera.

Giza eskubideak aldarrikatzen ari gara. Ez dira aldarrikapen politikoak. Herritar gisa dagokigu eskubide horiek defendatzea, ezin baita eraiki gizarte adiskidetu bat zigor-oinarri bidegabe eta mendekari batetik abiatuta, eta gatazkaz edo desadostasunez betetako hainbeste hamarkadek eragindako zauriak eta ondorio txarrak sendatu gabe. Bide hori lehentasunezko erantzukizuna izan behar da erakunde politikoentzat, baina guretzat ere.

Bizikidetzarako, bakerako eta etxerako bide honi bultzada ematen jarraitzeko eskatzen dizuegu.

Jarrai dezagun pausoka, elkarbizitzarako, bakerako eta etxerako bidean. Elkarrekin, lortuko dugu

Arantza Aldezabal

Sareko bozeramailea

Manifestazio amaierako irakurketa

SARE